

Yrittäjän eläkelain (YEL) mukaisen vakuutus sopimuksen vakuutusehdot

Yleisiä määräyksiä

1 §. Näitä vakuutusehtoja sovelletaan yrittäjän eläkelain 110 §:n mukaisen vakuutus sopimuksen tehneen yrittäjän tai 143 §:n 2 momentin mukaisesti pakkovakuutetun yrittäjän (*vakuutus enottajan*) ja työeläkevakuutusyhtiön (*vakuutus enantajan*) väliseen sopimussuhteeseen.

2 §. Vakuutus enantajan ja vakuutus enottajan oikeudet ja velvollisuudet perustuvat kulloinkin voimassa olevaan lainsäädäntöön, sen nojalla annettuihin säännöksiin ja määräyksiin, sosiaali- ja terveysministeriön vahvistamiin perusteisiin ja vakuutusehtoihin sekä vakuutus kirjan määräyksiin.

Vakuutuksen voimassaolo

3 §. Vakuutus sopimus syntyy vakuutushakemuksen hyväksymisestä lukien. Vakuutus on voimassa toistaiseksi vakuutuskauden kerrallaan niin kauan kuin vakuutus enottaja on yrittäjän eläkelain mukaan vakuuttamisvelvollinen, jollei 5 tai 6 §:stä taikka vakuutus kirjan määräyksistä muuta johdu. Ensimmäinen vakuutuskausi päättyy vakuutus sopimuksen voimaantulo vuoden viimeisenä päivänä. Tämän jälkeen vakuutuskausi on kalenterivuosi, jollei 5 tai 6 §:stä muuta johdu.

4 §. Vakuutus sopimus koskee kaikkea vakuutus enottajan yrittäjän eläkelaiassa tarkoitettua toimintaa. Vakuutus sopimus koskee myös ennen sopimuksen voimaantuloa tapahtunutta yrittäjän eläkelain mukaista toimintaa, jos sitä ei ole aikaisemmin vakuutettu, ja toimintaa, johon vakuutus enottaja ryhtyy sopimuksen voimassa ollessa. Vakuutusta ei kuitenkaan anneta takautuvasti pidemmältä ajalta kuin kulumassa olevalta ja sitä välittömästi edeltäneeltä kolmelta kalenterivuodelta.

Vakuutuksen päättäminen

5 §. Vakuutuksen voimassaolo päättyy, jos vakuutus enottaja lopettaa yrittäjän eläkelaiassa tarkoitetun toimintansa tai hänen vakuuttamisvelvollisuutensa muutoin päättyy. Vakuutus enottaja on velvollinen viipymättä kirjallisesti ilmoittamaan vakuutus enantajalle vakuutuksen päättymiseen vaikuttavista seikoista. Selvityksen saatuaan vakuutus enantaja voi päättää vakuutuksen takautuvasti siihen ajankohtaan, jolloin vakuuttamisen edellytykset eivät enää täyty.

Vakuutus enantaja voi oma-aloitteisesti päättää vakuutuksen, jos vakuutus enantaja ei saa perittyä vakuutus enottajalta vakuutus maksuja ja viranomaisen on todennut yrittäjän tuntemattomaksi.

Vakuutus enantajan on annettava vakuutus enottajalle vakuutuksen päättämisestä valituskelpoinen päätös.

6 §. Vakuutus enottaja voi vakuuttamisvelvollisuuden jatkussa irtisanoa vakuutus sopimuksen päättymään maaliskuu-, kesä-, syys- tai joulukuun viimeisenä päivänä. Irtisanominen on tehtävä kirjallisesti viimeistään kolme kuukautta ennen vakuutuksen päättymispäivää.

Vakuutus ei voi kuitenkaan vakuutus enottajan irtisanomisen johdosta päättyä ennen kuin vähintään vuosi on kulunut sen alkamisesta.

Jos vakuutus sopimuksensa irtisanonut vakuutus enottaja on edelleen vakuuttamisvelvollinen, hänen on irtisanomisen yhteydessä kirjallisesti selvitettävä vakuutus enantajalle, että hän on irtisanonut vakuutuksen päättymisestä lukien järjestänyt yrittäjän eläkelain mukaisen eläketurvan muulla tavoin.

7 §. Jos vakuutus enantaja on asetettu selvitystilaan tai konkurssiin, vakuutus enottaja voi kirjallisesti irtisanoa vakuutus sopimuksen päättymään 6 §:n 1 momentissa mainittua irtisanomisaikaa noudattamatta. Tällöin ei noudateta myöskään 6 §:n 2 momentissa määrättyä vakuutus sopimuksen keston vähimmäisaikaa.

Työeläkevakuutusmaksu

8 §. Työeläkevakuutusmaksu ja siihen sisällytettävä korko määrätään sosiaali- ja terveysministeriön vahvistamien perusteiden mukaan.

Jos yrittäjä ei ota vakuutusta kuuden kuukauden kuluessa vakuuttamisvelvollisuuden alkamisesta lukien, vakuutus enantaja voi määrätä laiminlyönnin ajalta vakuutus enottajalle arvioidun perusteella enintään kaksinkertaiseksi korotetun, kohtuullisena pidettävän työeläkevakuutusmaksun. Korotettua työeläkevakuutusmaksua määrättäessä otetaan huomioon laiminlyöntiajan pituus, laiminlyönnin toistuvuus ja muut näihin rinnastettavat laiminlyönnin moitittavuuden arviointiin liittyvät seikat.

Vakuutus enantajan on annettava vakuutus enottajalle tämän pyynnöstä valituskelpoinen päätös korotetusta työeläkevakuutusmaksusta.

Työeläkevakuutusmaksun joustaminen

9 §. Näiden vakuutusehtojen 10 - 13 § koskevat yrittäjän eläkelain 116 §:n 1 momentin mukaista lisätyöeläkevakuutusmaksua ja yrittäjän eläkelain 116 §:n 2 momentin mukaista pienennettyä työeläkevakuutusmaksua. Vahvistetulla työtulolla tarkoitetaan yrittäjän eläkelain 112 §:n 1 momentin mukaista vahvistettua työtuloa.

10 §. Vakuutus enottajan on tehtävä vakuutus enantajalle kirjallinen ilmoitus (*joustoilmoitus*) siitä, kuinka suuren lisätyöeläkevakuutusmaksun tai kuinka paljon pienennetyn työeläkevakuutusmaksun hän kuluvana vuonna maksaa.

Jos vakuutus enottaja on ilmoittanut maksavansa lisätyöeläkevakuutusmaksua, sen on oltava maksettuna viimeistään sen kalenterivuoden viimeisenä päivänä, jona lisätyöeläkevakuutusmaksun maksamisesta on vakuutus enantajalle kirjallisesti ilmoitettu. Lisätyöeläkevakuutusmaksuun ei sovelleta 14 - 16 §:n mukaisia työeläkevakuutusmaksun erääntymistä ja viivästymistä koskevia ehtoja.

11 §. Jos vakuutus enottaja on maksanut lisätyöeläkevakuutusmaksun tai jos vakuutus enottaja on joustoilmoituksella ilmoittanut maksavansa pienennettyä työeläkevakuutusmaksua, vakuutus enantaja antaa vakuutus enottajalle valituskelpoisen päätöksen kalenterivuoden kokonaistytulosta.

Jos vakuutuksenottaja maksaa lisätyöeläkevakuutusmaksua joustoilmoituksessa ilmoittamansa määrän, vakuutuksenottajan vuotuinen kokonaistyötulo lasketaan vahvistetun työtulon perusteella määräytyvän työeläkevakuutusmaksun ja hänen maksamansa lisätyöeläkevakuutusmaksun perusteella.

Jos vakuutuksenottaja maksaa pienennettyä työeläkevakuutusmaksua joustoilmoituksessa ilmoittamansa määrän, vakuutuksenottajan vuotuinen kokonaistyötulo lasketaan hänen joustoilmoituksessa ilmoittamansa pienennetyn työeläkevakuutusmaksun perusteella.

12 §. Jos vakuutuksenottaja maksaa lisätyöeläkevakuutusmaksua enemmän kuin mitä hän on joustoilmoituksessa ilmoittanut, vakuutuksenottajan vuotuinen kokonaistyötulo lasketaan vahvistetun työtulon perusteella määräytyvän työeläkevakuutusmaksun ja hänen joustoilmoituksessa ilmoittamansa lisätyöeläkevakuutusmaksun perusteella.

Jos vakuutuksenottaja maksaa lisätyöeläkevakuutusmaksua vähemmän kuin mitä hän on joustoilmoituksessa ilmoittanut, mutta kuitenkin vähintään 10 prosenttia vahvistetun työtulon perusteella määräytyvästä työeläkevakuutusmaksusta, vakuutuksenottajan vuotuinen kokonaistyötulo lasketaan hänen tosiasiallisesti maksamiensa työeläkevakuutusmaksujen perusteella.

Jos vakuutuksenottaja maksaa lisätyöeläkevakuutusmaksua vähemmän kuin 10 prosenttia vahvistetun työtulon työeläkevakuutusmaksusta, vakuutuksenottajan vuotuinen kokonaistyötulo on sama kuin hänen vahvistettu työtulonsa.

13 §. Jos vakuutuksenottaja maksaa pienennettyä työeläkevakuutusmaksua enemmän kuin mitä hän on joustoilmoituksessa ilmoittanut, vakuutuksenottajan vuotuinen kokonaistyötulo lasketaan hänen joustoilmoituksessa ilmoittamansa pienennetyn työeläkevakuutusmaksun perusteella.

Jos vakuutuksenottaja maksaa pienennettyä työeläkevakuutusmaksua vähemmän kuin mitä hän on joustoilmoituksessa ilmoittanut, vakuutuksenottajalta peritään työeläkevakuutusmaksua hänen joustoilmoituksessa ilmoittamansa pienennetty määrä.

Työeläkevakuutusmaksun erääntyminen

14 §. Työeläkevakuutusmaksu erääntyy maksettavaksi eräpäivänä, joka on sovittujen kalenterikuukausien 20. päivä. Vähintään puolet eräkuukausista on oltava ennen elokuuta. Vakuutuksen päättyessä työeläkevakuutusmaksu erääntyy heti maksettavaksi.

Ensimmäisen vakuutuskauden ensimmäiseen maksuerään sisältyy myös työeläkevakuutusmaksu vakuutus sopimuksen syntymistä edeltäneeltä vakuutettavalta ajalta.

Jos edellä tässä pykälässä tai näiden vakuutusehtojen jäljempänä olevissa pykälissä tarkoitettu eräpäivä on arklauantai, pyhäpäivä tai juhannusaatto, pidetään eräpäivänä seuraavaa arkipäivää. Samoin menetellään, jos eräpäivä on velkakirjalain 5 §:n 2 momentissa tarkoitettu päivä, jona pankkien maksujärjestelmät eivät säädöskokoelmassa julkaistavan Suomen Pankin ilmoituksen mukaan ole käytössä.

Työeläkevakuutusmaksun viivästyminen ja laiminlyönti

15 §. (STM/951/2013) Jos työeläkevakuutusmaksua ei ole suoritettu viimeistään eräpäivänä, maksua korotetaan eräpäivästä maksun suorituspäivään korkolain 4 a §:n 1 momentissa tarkoitettua korkokannan mukaisella vuotuisella viivästyskorolla.

(STM/4316/2014) Jos työeläkevakuutusmaksua ei ole suoritettu viimeistään eräpäivänä, ovat työeläkevakuutusmaksu ja yrittäjän eläkelain 122 §:ssä ja 143 §:n 4 momentissa tarkoitettua korotettua työeläkevakuutusmaksua viivästyskorokseen suoraan ulosottokelpoisia niin kuin verojen ja maksujen täytäntöönpanosta annetussa laissa säädetään. Työeläkevakuutusmaksujen perintään sovelletaan lisäksi saatavien perinnästä annettua lakia.

16 §. Jos vakuutuksenottaja on toistuvasti jättänyt työeläkevakuutusmaksun suorittamatta viimeistään eräpäivänä tai jos vakuutuksenantaja on joutunut perimään työeläkevakuutusmaksua ulosottoteitse, vakuutuksenantajalla on oikeus muuttaa työeläkevakuutusmaksu erääntymään toisin kuin vakuutuksenottajan kanssa on sovittu.

Vakuutuksenottaja, joka toistuvasti laiminlyö työeläkevakuutusmaksunsa tai hänen työeläkevakuutusmaksunsa on kohdistettu ulosotto, on velvollinen vakuutuksenantajan vaatiessa suorittamaan vakuutuskauden työeläkevakuutusmaksusta vielä maksamatta olevan osan, vaikka se muuten ei vielä olisikaan erääntynyt.

17 §. Vakuutuksenottajan maksamatta jääneet työeläkevakuutusmaksut sekä yrittäjän eläkelain 122 §:ssä ja 143 §:n 4 momentissa tarkoitettua korotettua työeläkevakuutusmaksua voidaan viivästyskorokseen vähentää vakuutuksenottajan yrittäjän eläkelain mukaisesta eläkkeestä siten kuin yrittäjän eläkelain 102 §:ssä säädetään.

Liikaa maksetun työeläkevakuutusmaksun käyttäminen vastaisiin vakuutusmaksuihin

18 §. Jos vakuutuksenottaja maksaa työeläkevakuutusmaksua enemmän kuin hänen hyväkseen voidaan yrittäjän eläkelain 67 §:n mukaista kokonaistyötuloa laskettaessa lukea tai jos vakuutuksenottajalle syntyy muusta syystä hyväksiluettavaa tai palautettavaa työeläkevakuutusmaksua, vakuutuksenantaja voi käyttää hyväksiluettavan tai palautettavan summan 8 §:ssä tarkoitettuine korkoineen vastaisten työeläkevakuutusmaksujen suorittamiseen. Jos vakuutus on päättynyt eikä maksamattomia työeläkevakuutusmaksuja ole, hyväksiluettava tai palautettava summa maksetaan vakuutuksenottajalle.

Vakuutusehtojen soveltaminen vakuutukseen, kun vakuuttamisen alaraja ei täyty tai kun yrittäjä on työeläkelakien mukaisella vanhuuseläkkeellä

19 §. Näiden vakuutusehtojen 20 -21 § koskevat yrittäjän eläkelain 113 §:ssä tarkoitettuja vakuutuksia, kun vakuuttamisen työtulon alaraja ei täyty tai kun yrittäjä on työeläkelakien mukaisella vanhuuseläkkeellä.

Näitä vakuutusehtoja sovelletaan muilta osin yrittäjän eläkelain 113 §:ssä tarkoitettuun vakuutukseen ellei 20 – 21 §:stä muuta johdu. Yrittäjän eläkelain 113 §:ssä tarkoitettuun vakuutukseen ei kuitenkaan sovelleta vakuutuksen voimassaoloa koskevaa vakuutusehtojen 4 §:ää eikä vakuutusmaksun joustamista koskevia vakuutusehtojen 9 – 13 §:ää.

20 §. Vakuutus kirjassa määrätään vakuutuksen voimaantuloaika, joka voi olla aikaisintaan vakuutuksen hakemispäivä.

21 §. Vakuutus lakkaa vakuutuksenottajan yrittäjätoiminnan päättyessä. Niin ikään vakuutus lakkaa silloin, kun yrittäjä on pakollisesti vakuutettava yrittäjän eläkelain mukaan. Vakuutuksenottajan on viipymättä kirjallisesti ilmoitettava vakuutuksenantajalle vakuutuksen päättymispäivä ja päättymisen syy.

Vakuutuksenottaja voi 6 §:stä poiketen irtisanoa vakuutus sopimuksen päättymään aikaisintaan sen kuukauden loppuun, jona vakuutuksenottaja on ilmoittanut irtisanomisesta kirjallisesti vakuutuksenantajalle. Vakuutuksenantajalla on oikeus irtisanoa vakuutus sopimus ainoastaan vakuutuksenottajan vakuutusmaksujen suorittamisen laiminlyönnin vuoksi. Vakuutus päättyy tällöin kuukauden kuluttua irtisanomisesta.

Vakuutusehtojen voimaantulo

Nämä vakuutusehdot tulevat voimaan 1.1.2007.

Vakuutusehtojen 6 §:n 2 momentissa määrätystä poiketen vakuutuksenottaja voi yrittäjän eläkelain voimaantulovuonna 2007 kirjallisesti irtisanoa yrittäjän eläkelain mukaisen vakuutuksen päättymään kesä-, syys- tai joulukuun viimeisenä päivänä, vaikka vakuutus ei olisi ollut voimassa vanhassa yhtiössä vuoden määräaika. Irtisanomisen on tapahduttava viimeistään kolme kuukautta ennen vakuutuksen päättymispäivää.

STM/951/2013: Tämä vakuutusehtojen muutos tulee voimaan 16.3.2013.

STM/4316/2014: Tämä vakuutusehtojen muutos tulee voimaan 1.1.2015.

Sosiaali- ja terveysministeriö on hyväksynyt nämä vakuutusehdot.